

TANTÁRGYI LEÍRÁS

A tantárgy neve magyar nyelven:	Iparművészet- és technikatörténet
A tantárgy neve angol nyelven:	History of Applied Arts and Techniques
A tantárgy kreditértéke:	4
A tantárgy elektronikus tanulmányi rendszer kódja:	BN-IPTECT-04-EA
A tantárgy besorolása:	kötelező
Az oktatás nyelve (ha az nem magyar):	magyar
A tantárgy gondozásáért felelős szervezeti egység:	Művészet- és Designelméleti Intézet
A tanóra típusa és óraszám:	Előadás, heti óraszám: 2, féléves óraszám: 0
Munkarend (nappali / levelező):	Nappali
A tantárgy meghirdetésének féléve:	2022/2023 1. félév
Előtanulmányi feltételek:	-

A TANTÁRGY CÉLJA, TANULÁSI EREDMÉYNEK:

A kurzus révén a hallgató átfogó ismeretekkel rendelkezik a korábbi évszázadok tárgykultúrájáról, amelynek csúcstermékjeit a művészettörténet iparművészetként tartja számon. Nem egyszerűen a vizuális művészetek körében széleskörű tájékozottságot nyújtó műveltségi törzsanyagként lesz birtokában. Képes lesz a tárgyi világ korszakoként eltérő stílári jellegzetességeinek felismerésére, látja azokat a ma is érvényes összefüggéseket, amelyek az adott kor/régió kiemelkedő darabjainak, vezető mestereinek és domináns műfajainak létrejöttéhez vezettek a helyi természeti adottságok, illetve a gazdasági-társadalmi feltételek kedvező konstellációjaként. Megismeri alapvető technológiai eljárásait és folyamatosan gazdagodó változatainak funkcionális jellegzetességeit. A klasszikus korok alkotásai ugyanakkor mind materiális, mind formai kvalitásaikkal mércéül szolgálva lehetővé teszik számára a tájékozódást a jelen igencsak heterogén produkciójában, minthogy olyan tanulságokat, illetve szempontokat kínálnak, amelyek a kortársi termékek komplex vizsgálatához-értékeléséhez is alapvetők a leendő designelemzők számára.

A TANTÁRGY TARTALMÁNAK RÖVID LEÍRÁSA:

A kézművesség sokezer éves múltra tekinthet vissza. Az egyszemeszteres kurzusban a nagy ókori civilizációkra, majd a román kortól a historizmusig bezárólag a meghatározó európai stíluskorszakokra kerítünk sort. Mellettük a középkori arab (iszlám), illetve a távolkeleti kultúrák néhány – mindenképp az európaiakra is közvetlenül ható – iparművészetéről kapnak a hallgatók alapvető információkat az előadásokon. Az adott korszakra/stílusra jellemző legfontosabb kézműves ágazatokat, illetve azoknak a mindennapi életben betöltött szerepét szemléltetjük gazdag képanyaggal. Többségében névtelen mesterek alkotásait (kerámiákat, textileket, bútorokat, ötvös remekeket stb.) elemezzük fennmaradt, illetve festményeken megörökített darabok alapján, technikai jellegzetességeikre és esztétikai értékeire kitérve, bár a reneszánsz korától mind gyakrabban találkozunk munkáikat szignáló és így név szerint ismert alkotók tárgyaival is. Köztük azon mesterekkel és munkákkal, akiket és amelyeket már a jelenkori designkultúra előzményei között tartunk számon.

A HALLGATÓ FELADATAI, TERVEZETT TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEI:

A METU tanulmányi szabályzata értelmében az előadások látogatása nem kötelező, de a tantárgyi ismeretanyag értő elsajátításához messzemenően ajánlott. Az előadásokon a szóban elhangzott tényekhez az elemzés gondolatmenetét szemléletesen illusztráló gazdag képanyag kapcsolódik. Nehezebb témák esetében interaktív módon, azaz a hallgatóknak feltett kérdésekre kapott válaszokhoz igazodva közelítünk az adott problémakörhöz. A kötelező olvasmányokban nem szereplő, a számonkérés körét jóval meghaladó információk révén mutatunk rá a tárgykultúra történetének belső logikájára és összefüggésrendszerére, ami nem csupán az ismeretanyag elsajátítását könnyíti meg. Történelmi analógiájával

hozzájárul a jelenkori design pozicionálásához és több problémakörének megértéséhez is. Ugyancsak hasznosítható módszertani megfontolásból kerülnek szóba az előadásokon a mindenkori témához kapcsolódó történelmi, művészettörténeti és kulturális vonatkozások, amelyek segítik az elhangzottak megértését és intellektuális feldolgozásukat. Egyfajta mintául szolgálva egyszerre mind a szemináriumi referátumok, illetve a diplomadolgozatok készítéséhez is.

A TÁRGY ÉRTÉKELÉSE:

Minden egyes korszakra-stílusra kiterjedő írásbeli teszt formájában kérjük számon az elhangzottak értő – az összefüggéseket is látó – ismeretét. Aki az erre megajánlott jegyet nem fogadja el, az szóban folytathatja a vizsgát.

Megajánlott jegy adható: Nem.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Divald Kornél: *A magyar iparművészet története*. Nemzeti Örökség K., [2021]
- Miller, Judith: *Stílus és forma : az iparművészet képes enciklopédiája*. Geopen, 2007
- Morant, Henry de: *Az iparművészet története a kezdetektől napjainkig*. Corvina Kiadó Vállalat, 1976

AJÁNLOTT IRODALOM:

- *Stílusok és formák : A formatervezés és a stílusjegyek története*. Glória, 2004